

บทที่ ๖

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา เครือข่ายการแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท ซึ่งเป็นผลทำให้ผู้รับข่าวสารเกิดความมุ่งหวังทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมของบุตรหลาน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

๑. เพื่อทราบถึง เครือข่ายการแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท ของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา
๒. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลใน เครือข่ายการแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท ทั้งทางตัวต่อตัวและข่าวลือ
๓. เพื่อทราบถึงผลสะท้อนของ เครือข่ายการแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท ที่ทำให้ผู้รับข่าวสาร เกิดความมุ่งหวัง เกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของบุตรหลาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ได้ใช้วิธีการ ๒ วิธีคือ การเลือกกลุ่มอย่างเจาะจง เจาะจง เพื่อทำการคัดเลือกประชากรที่ศึกษา และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเพิ่มพูน โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกอย่าง เจาะจง เสนอรายชื่อผู้ที่ติดต่อสื่อสารในการให้ข่าว สาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท คือ ประชาชนซึ่งอยู่ในจังหวัดฉะเชิง เทรา จากจุดเริ่มต้น จำนวน ๕ คน การสุ่มตัวอย่างแบบ เพิ่มพูนจะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๔๐ คน โดยแบ่ง เป็น ๕ กลุ่ม แบ่งแยกตามผู้ให้ข่าวสารถ้าได้รับข่าวสารจากบุคคลเดียวกันก็จะอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ในการวิเคราะห์เครือข่าย จะแยกศึกษา เป็นรายกลุ่ม สำหรับ เรื่องความมุ่งหวังได้ทำการศึกษาทั้งรายกลุ่มและศึกษารวมทั้งหมด อันจะทำให้ เห็นข้อแตกต่างระหว่างจำนวนประชากรซึ่งมีขนาดต่างกันได้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ และผ่านการทดสอบแล้ว สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลกระทำด้วยมือในเรื่องของ เครือข่าย และใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลอื่น ๆ สถิติที่ใช้ได้อาศัยสถิติในรูปร้อยละ ความถี่ ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน มีการหาค่าความสัมพันธ์ของคู่สื่อสารด้วยการใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Correlation มีการทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้

ไคสแควร์ (chi - square)

ผลจากการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ดังนี้

สมมติฐานข้อ ๑ การแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท จะมีลักษณะ เป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแบบ เกี่ยวข้องติดกันมากกว่าที่จะ เป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ ส่วนบุคคลแบบกระจาย แต่ผลจากการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่าในการแพร่กระจายข่าวสารนี้มี ลักษณะ เป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแบบกระจาย

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในสังคมชนบทประชาชนจะมีความสนิทสนมกันมากกว่าในสังคมเมือง เมื่อมีข่าวสาร เรื่องราวที่เป็นประโยชน์น่าสนใจกับครอบครัว เรื่องราวต่าง ๆ เหล่านั้นก็ถึงกันหมด และโดยที่ลักษณะของ เครือข่ายออกมา เป็นดังนี้จึงมีข้อน่าสังเกตคือ

๑. เรื่องราวเกี่ยวกับนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท ซึ่งเป็นเรื่องการให้ทุนสำหรับ นักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน ผู้ที่มีโอกาสจะได้รับประโยชน์คือครอบครัวที่มีบุตรหลานเรียนดีแต่ฐานะทาง เศรษฐกิจต่ำ ดังนั้น ผู้ที่ไม่อยู่ในข่ายจะเห็นเป็นเรื่องไม่น่าสนใจ จะรับฟัง รับรู้ แต่ไม่ได้สนใจที่จะเล่าต่อ จะมีการพูดคุยบ้างก็เพียง เล็กน้อยและไม่สนใจอีกต่อไป

๒. ลักษณะของการแพร่กระจายข่าวสาร จะเป็นลักษณะของการเล่าปากต่อปาก จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งซึ่งมีความสนิทสนมกันได้แก่ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านที่อยู่ในละแวกเดียวกัน หรือคนรู้จักที่เป็นเพื่อนร่วมงาน

๓. ในการเล่าเรื่องหรือสนทนา เกี่ยวกับเรื่องนี้จะมีความ เข้มอันหมายถึงรายละเอียดของข่าวสารและความบ่อยครั้งก็เพียง เฉพาะเมื่อมีการได้รับทุนใหม่ ๆ เมื่อระยะเวลา นานออกไป ความเข้มของข่าวสารและความบ่อยครั้งในการพูดคุยก็จะค่อยลดน้อยลง โดยเฉพาะ ในช่วงลำดับท้าย ๆ การแพร่กระจายข่าวสารแทบจะไม่เกิดขึ้นอีกเลย

ดังนั้น การพิจารณารูปแบบเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลเรื่องใดก็ตาม นอกจากจะต้อง คำนึงถึงสภาพสังคมและบุคลิกลักษณะของผู้ให้ข่าวสารแล้ว จำเป็นจะต้องศึกษาถึงเนื้อหาของข่าวสาร ว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ใครจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์ และระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น

สมมติฐานข้อ ๒ พฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลในเครือข่ายการแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท ทำกันในเรื่องระหว่างบุคคลที่มีความเหมือนกันมากกว่าบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ความเหมือนกันในที่นี้คือ อายุ การศึกษา และรายได้ ซึ่งสมมติฐานข้อนี้ไม่ได้รับการยืนยัน

ทำให้เห็นได้ว่า ความเหมือนกันด้านอายุ การศึกษา และรายได้ ไม่มีอิทธิพลต่อการแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ขนบท แต่อย่างใด จึงไม่เป็นไปตามที่โรเจอร์กล่าวไว้ว่า การสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารกันนั้น มักจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งที่สุดในคู่สื่อสารที่มีความคล้ายคลึงกัน และยิ่งบุคคลที่มีสถานภาพใกล้เคียงหรือมีความคล้ายคลึงกันมากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันมากขึ้นเท่านั้น¹ แต่สำหรับลักษณะของการติดต่อสื่อสาร เพื่อการแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ขนบท นี้ จะไม่คำนึงถึงความคล้ายคลึงกันของคู่สื่อสาร อาจจะเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างกันได้ ซึ่งจะช่วยให้คู่สื่อสารได้รับสารสนเทศใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม ยังพบว่า ๑ ใน ๔ กลุ่ม (ร้อยละ ๒๕) ที่คู่สื่อสารมีคุณลักษณะเหมือนกัน ทางด้านการศึกษาคือกลุ่มที่ ๓ คู่สื่อสารที่มีคุณลักษณะเหมือนกันทางด้านการศึกษาจะมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ นั่นคือ พฤติกรรมการแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ขนบท รุ่นที่ ๒ ทำกันในระหว่างบุคคลที่มีความเหมือนกันทางด้านการศึกษาแต่ยังไม่อาจใช้สรุปอ้างอิงในจังหวัดเดียวกันได้

สมมติฐานข้อ ๓ พฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลในเครือข่ายการแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ขนบท ทำกันในระหว่างบุคคลที่มีความผูกพันต่อกันแบบสนิทสนมแน่นแฟ้นมากกว่าบุคคลที่มีความผูกพันต่อกันแบบผิวเผิน สมมติฐานข้อนี้ได้รับการยืนยัน

จากผลการวิจัยพบว่า คู่สื่อสารทุกกลุ่มมีความผูกพันกันแบบสนิทสนมแน่นแฟ้นมากกว่าการมีความผูกพันแบบผิวเผิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกศรินทร์ สุทธิไสย ที่พบว่า พฤติกรรมการสื่อสารในชนบทจะมีขอบเขตแคบ และความสัมพันธ์ดังกล่าวจะเป็นไปในลักษณะกลุ่มปฐมภูมิ มีความมั่นคง แบนง่าย ๆ มีความสนิทสนมรักใคร่กันดี ผู้ใดมีเรื่องราวสิ่งใดที่ได้พบเห็นประสมมาเป็นที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น มีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวมักจะนำมาเล่าสู่กันฟังในหมู่เพื่อนฝูงและญาติพี่น้อง โดยให้ความสำคัญต่อญาติ เป็นอันดับแรกและเพื่อนฝูงรองลงมา² และทำให้เห็นว่า เครือข่ายการสื่อสารระหว่างญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทยังคงมีคุณภาพสูงและมีแนวโน้ม

¹ Everett M. Rogers and Dilip K. Bhowmik, "Homophily-Heterophily: Relational Concepts for Communication Research," Public Opinion Quarterly 34(October 1971): pp. 523 - 538.

² เกศรินทร์ สุทธิไสย, "พฤติกรรมการสื่อสารในชนบท" หน้า ๑๖๖.

ที่จะถาวรมั่นคง¹

สมมติฐานข้อ ๔ การแพร่กระจายข่าวสารภายในเครือข่ายทำให้ผู้ได้รับข่าวสารเกิดความมุ่งหวัง เกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของบุตรหลาน แตกต่างกัน "สถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม" ในที่นี้คือ การศึกษา อาชีพ และมาตรฐานความเป็นอยู่ ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหวังของผู้รับข่าวสารที่มีต่อการศึกษานองบุตรหลาน ในการวิเคราะห์ เป็นรายกลุ่ม พบว่า ผู้รับข่าวสารที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความมุ่งหวังต่อการศึกษานองบุตรหลาน ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อรวมกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ ซึ่งการรวมกลุ่มตัวอย่างนี้ไม่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดหรือเกิดอคติแต่อย่างใด เพราะเป็นการศึกษาถึงความมุ่งหวังของผู้ได้รับข่าวสารในเรื่อง เดียวกัน พบว่า ผู้รับข่าวสารที่มีการศึกษาต่างกันจะมีความมุ่งหวังทางการศึกษานองบุตรหลานในระดับที่ต่างกัน คือ ผู้รับข่าวสารจะมีความมุ่งหวังทางการศึกษานองบุตรหลานในระดับสูง ร้อยละ ๔๔.๓ ปานกลาง ร้อยละ ๔๐.๐ และระดับต่ำ ร้อยละ ๑๐.๗ ผลจากการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง ที่พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามืออาชีพต่อความมุ่งหวัง เกี่ยวกับการศึกษานองบุตร หรือระดับการศึกษาของบิดามารดา ที่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่อการศึกษานองบุตร ดัง เช่นที่ นภตล คุ่มประวัติ ได้ทำการศึกษาไว้

ความมุ่งหวังด้านอาชีพ ได้แบ่งแยกอาชีพของผู้รับข่าวสารเป็น ๔ ประเภท คือ ไม่ได้ทำงาน เกษตรกรและรับจ้าง ค้าขาย และรับราชการ แม้ว่าวิเคราะห์รายกลุ่มและรวมกลุ่มพบว่า ผู้รับข่าวสารที่มีอาชีพต่างกัน จะมีความมุ่งหวังต่ออาชีพของบุตรหลานไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้มีข้อจำกัดคือ ผู้ที่ไม่ได้ทำงานในที่นี้จะมีความมากกว่าผู้ที่ทำงานบางประเภท เช่นรับราชการ แต่จะมีความมุ่งหวังสูงกว่า เนื่องจากผู้ที่ไม่ได้ทำงานเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง บางคนอยู่ระหว่างการหางาน และบางคนเป็นแม่บ้าน ดังนั้นถึงแม้ว่าจะไม่ได้ทำงาน แต่ปัจจัยทางการศึกษาจะช่วย เสริมให้ความมุ่งหวังด้านอาชีพอยู่ในระดับสูง

¹ Rogers and Kincaid, Communication Networks: Toward a New Paradigm for Research, pp. 127 - 129.

ความมุ่งหวังทางด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ เมื่อแยกศึกษารายกลุ่ม พบว่าผู้รับข่าวสารที่มีรายได้ต่างกัน จะมีความมุ่งหวังทางด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อรวมกลุ่มศึกษาพบว่า ผู้รับข่าวสารที่มีรายได้ต่างกันจะมีความมุ่งหวังด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานแตกต่างกัน สรุปได้ว่า ผู้รับข่าวสารจะเกิดความมุ่งหวังทางด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ ๔๔.๓ ระดับปานกลางร้อยละ ๓๗.๗ และระดับต่ำร้อยละ ๒.๙ แสดงให้เห็นว่ารายได้ของบุคคลเป็นตัวกำหนดให้บุคคลมีความมุ่งหวังทางด้านมาตรฐานความเป็นอยู่แตกต่างกันออกไป ผู้มีรายได้สูงจะมีความมุ่งหวังสูงกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ เพราะโอกาสที่จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จดังกล่าวมามากกว่า

ดังนั้น การให้ทุนสำหรับนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจนนี้ เท่ากับ เป็นการช่วยให้ครอบครัวที่ยากจนที่มีบุตรหลานได้รับทุน มีรายได้เพิ่มขึ้น และจะมีผลกระทบทำให้ผู้ที่ได้รับข่าวสารโดยตรง เกิดแรงจูงใจ และเกิดการลอกเลียนแบบที่จะปรับมาตรฐานความเป็นอยู่ของตนและครอบครัวให้สูงตามขึ้น

สมมติฐานข้อ ๔ โอกาสในการรับข่าวสารของประชาชน เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท นอกจากจะได้รับโดยตรงตัวต่อตัวแล้วยังได้รับจากข่าวลือด้วย สมมติฐานข้อนี้ไม่เป็นจริง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การแพร่กระจายข่าวสารเรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท นี้ เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยตรง ซึ่งคู่สื่อสารที่ทำการสื่อสารกันจะมีความผูกพันอย่างสนิทสนมแน่นแฟ้นต่อกัน แสดงให้เห็นว่า คู่สื่อสารมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ซึ่งได้แก่การเป็นเครือญาติ เป็นเพื่อนสนิท เพื่อนบ้าน จึงทำให้การแพร่กระจายข่าวสารนี้เป็นไปอย่างตรงไปตรงมาไม่มีการบิดเบือนข่าวสาร เป็นเหตุทำให้ไม่ปรากฏ "ข่าวลือ" ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ และยังเป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ว่าการให้ทุนในรุ่นที่ ๒ ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องใหม่ในหมู่บ้าน แต่ก็ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ไปในทางลบแต่อย่างใด

สรุปผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลภายในเครือข่ายการแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท เป็นไปตามกระบวนการของการสื่อสาร เชิงลู่เข้าสู่สื่อสารจะมีการแลกเปลี่ยนสารสนเทศซึ่งกันและกัน มีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะของ เครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแบบกระจาย เป็นส่วนใหญ่ คือมีการถ่ายทอดข่าวสารต่อออกไปเรื่อย ๆ ในทางเดียว เป็นจำนวน ๔ ช่วงลำดับ การแพร่กระจายข่าวสารจึงยุติ บุคคลที่ติดต่อสื่อสารระหว่างกันจะมีความผูกพันกันแบบสนิทสนมแน่นแฟ้น ได้แก่ การ เป็นญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน เพื่อนสนิท และมีที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในละแวกเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงว่าบุคคลที่ติดต่อสื่อสารด้วยนั้นจะมีอายุ การศึกษา และรายได้ที่แตกต่างจากตน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

๑. ในการวิจัยครั้งนี้ ควรทำทุกภาคที่มีนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท เพื่อเปรียบเทียบลักษณะเครือข่ายและการแพร่กระจายข่าวสาร ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม

๒. ควรทำการศึกษารวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความมุ่งหวังของประชาชนในด้านต่าง ๆ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับข่าวสาร กับกลุ่มที่ไม่ได้รับข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนฯ ว่ามีความมุ่งหวังต่างกันหรือไม่

๓. การสุ่มตัวอย่างแบบเพิ่มพูน ครั้งแรกเราไม่อาจกำหนดได้ว่า จำนวนประชากรที่จะศึกษามีเท่าไร จึงควรศึกษาหาข้อมูลอย่างละเอียดก่อนเริ่มดำเนินการ และในการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีนี้ เป็นการให้ผู้รับการสัมภาษณ์ระบุชื่อผู้ที่ติดต่อสื่อสารด้วย ซึ่งในสังคมไทย เรายังไม่คุ้นเคยและไม่นิยมเอ่ยชื่อบุคคล ในการที่จะออกไปสัมภาษณ์จึงจำเป็นต้องสร้างความคุ้นเคยกับผู้ที่จะศึกษาด้วย

๔. การเก็บตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างไม่ควรมีขนาดเล็กจนเกินไป เพราะจะทำให้ผลที่ได้จากการทดสอบทางสถิติคลาดเคลื่อนได้ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจึงควรมีขนาดใหญ่พอควร ซึ่งจะทำให้ผลจากการวิจัยค่อนข้างจะแน่นอนกว่า

๕. การออกปฏิบัติงานภาคสนาม ควรมีการศึกษาถึงช่วงเวลาอันเหมาะสม สำหรับในชนบทไม่ควรออกปฏิบัติงานในฤดูทำนาหรือฤดูเก็บเกี่ยว

๖. การวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่าไม่มีข่าวลือเกิดขึ้น เนื่องจากเพิ่ง เป็นระยะเริ่มแรกของการดำเนินงาน ซึ่งในโอกาสต่อไปอาจจะมีข่าวลือเกิดขึ้นได้ จึงควรมีการทำวิจัยในเรื่องนี้ เพื่อเปรียบเทียบกับผลการได้รับข่าวสารทางตรงกับทางอ้อม ว่าจะมีผลต่อความมุ่งหวังของประชาชนอย่างไร

๗. ในการทำการวิจัยครั้งนี้ ควรทำกับนิสิต ปัจจุบันและ เป็นช่วงที่เพิ่งได้รับทุนใหม่ ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แน่นอนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับโครงการของหน่วยจุฬาฯ - ชนบท

๑. จากการซักถามความคิดเห็นของผู้รับข่าวสารว่า ข่าวสารเรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท มีการแพร่กระจายไปได้อย่างไรหรือไม่ ปรากฏว่าส่วนใหญ่จะตอบว่ายังไม่ทั่วถึง และต้องการให้มีการแพร่กระจายข่าวสาร เกี่ยวกับข้อมูลในการขอรับทุนนี้ โดยการใช้สื่อชนิดต่าง ๆ คือ ต้องการให้มีการแพร่กระจายข่าวสารโดยทางวิทยุ ร้อยละ ๖๖.๔ หนังสือพิมพ์ ร้อยละ ๗.๔ เจ้าหน้าที่ทางราชการ ร้อยละ ๒๕.๐ และสื่ออื่น ๆ ร้อยละ ๕.๗ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การใช้สื่อวิทยุ นั้นสามารถแพร่กระจายข่าวสารไปได้ไกล แต่มีข้อจำกัดคือค่าใช้จ่ายสูง หนังสือพิมพ์ ชาวชนบทมีการเปิดรับน้อย ดังนั้น สื่อที่มีความเหมาะสมในการแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท คือสื่อบุคคล ทั้งนี้ไม่จำเป็นจะต้อง เป็นเจ้าหน้าที่ของทางราชการ เสมอไป อาจจะเป็นบุคคลในท้องถิ่นที่มีบทบาทในการ เป็นตัว เชื่อมโยง หรือตัวประสานภายในเครือข่ายก็ได้

๒. จุดมุ่งหมายของการให้ทุนนี้ เพื่อช่วยเหลือและให้โอกาสแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจนได้ เข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคม มิได้มุ่งที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเรียนต่อในระดับสูงทั้งหมด แต่ผลกระทบที่ได้ อย่างหนึ่งคือประชาชนที่ได้รับข่าวสารเรื่องทุนการศึกษานี้ได้ เห็นความสำคัญของการศึกษา และหันมาส่งเสริมให้บุตรหลานได้รับการศึกษา มากขึ้น ดังนั้นจึงควรแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท ให้กับประชาชนโดยทั่วไป ที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบด้วย ซึ่งทั้งนี้ควรมีนโยบายในการคัดเลือกนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน ตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา มีอคมศึกษาตอนต้น ต่อ ๆ กันมา โดยมีหน่วยงานหรือสถาบันในแต่ละระดับเป็นผู้ดำเนินการ

๓. คำนิยมเดิมของคนชนบทส่วนใหญ่ไม่นิยมส่ง เสริมให้บุตรหลานของตน เรียนต่อในระดับสูง จะส่ง เสริมให้ เรียนเพียงชั้นประถมศึกษาหรือการศึกษาระดับมัธยมเท่านั้น โดยเฉพาะผู้ที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจต่ำ ยิ่งไม่เห็นความจำเป็นของการศึกษา เท่าที่ควร ทำให้มาตรฐานความเป็นอยู่ของคนชนบทอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากขาดความรู้ที่จะนำไปพัฒนาความเป็นอยู่ของตนและของครอบครัวให้ดีขึ้น วิธีที่จะกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลานวิธีหนึ่ง ก็ด้วยการให้ข่าวสารโดยผ่าน เครือข่ายการสื่อสาร ซึ่งบทบาทความสัมพันธ์ความเชื่อมโยงทางการสื่อสารของบุคคลในเครือข่าย จะทำหน้าที่ในการโน้มน้าวชักจูงให้บุคคลเห็นคุณค่าของการศึกษาได้เป็นอย่างดี

สรุปจากการวิจัยที่ได้ นำ เสนอมาทั้งหมดนี้ เป็นการนำทฤษฎีการติดต่อสื่อสารของคิน เซต มา เป็นแนวทางในการศึกษาถึงพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของบุคคลภายในเครือข่ายการสื่อสาร โดยอาศัยแนวทางการวิเคราะห์ เครือข่ายการสื่อสารของโรเจอร์ ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ทำให้ เห็นภาพขยายของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในเครือข่ายได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังทำให้ เห็นผลกระทบของ เครือข่ายที่ทำให้บุคคล เกิดความมุ่งหวังในอันที่จะทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง สถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมให้สูงขึ้น